

ROURE

ROURE

Del llatí RÖBUR, RÖBÖRIS (veg. *DECat* VII, 495b13-498b3).

En el Matarranya es fa notar el nom del cap de partit *Vall-de-roures*; en el spobles circumdants vaig recollir la pronúncia *baldeřóyres* en quatre, *baldeřóres* en vuit, *-řóyres* només en dos, i en altres vuit la pronúncia oficial aragonesa *-řóbres*, que generalment deu ser sobrevinguda; però a l'extrem SO. diuen *Vall-derrogres* a Bellmunt de Mesquí (1937), que sembla antiga variant autòctona.

La řúra (o *la řúyura*), l'arbre, a Reiners, St. Marçal, Montboló i Tellet (aquí nom d'un llogaret antic); a la Bastida hi ha *al řúyura*, més insegur perquè podria estar per *ro(v)ira*; i a Montesquiú d'Albera un Serrat de *tórtarřúra* que té aire de venir de RÖRTA RÖBUR 'roure torçat', si bé desconfiem (podria ser alteració de *Cor-de-roure?*), mentre que hi ha *Bell-roure* (*beřřúra* prop d'allí muntanya amunt de Sureda).

Riure-Bert figura com a partida en el cadastre de 1823 de Morellàs, i això sembla una alteració de *Roire Verd* per transposició de *ui* o etim. pop. Cf., s. v. *Riuràs*, *Riurós* més casos de compostos de *roure* que han sofert tals alteracions.

A Vallespir i Rosselló hi ha *roure*, que pronunciant-se *ú* allà la *o* tancada ja s'ha d'esperar que es redueixi a *řúra*.

A Forques posa *Rouyreda* el cadastre, però avui diuen *řurédá*.

Rourebella, V. *Riudabella*, ape. als cpts. de *Riu-Rova*, *Costa* ~, V. *Rabiosa* *Roval*, *Rovera*, V. *Rosa* *Rovanell*, V. *Ròvol*

ROVELL

Rovell 'oxidació'; per a la relació de *rovell* amb el ll. ROBIGO, -IGNIS, veg. *DECat* VII, 499a30-42. D'ací l'adj. derivat *rovellós* (-villós, variant local), diu el *DECat*:

«Quantes *Fontes Rovilloles* he visitat en terres rosselloneses!, comptem-les, gola meva, paladejant el record d'aquelles aigües enèrgiques: una *řún řubilřúra* a Sant Marçal, una a Prunet dels Aspres, a St. Joan d'Estoer, Bula Terranera, St. Miquel de Llotes, Casafabre, Cameles, Castellnou dels Aspres; sí, però també en les afrasas canigonenques de Jóc i de Vallengàvia; sense comptar a Serralonga, cap a Cantallops, de Vallespir em prometeren: «vos portarem a la Font Negra, que és un xic *řubalóřa* mé vos farà pas mal» (1959-1960) (VII, 504a35-45).

ROVELLA

Séquia ja antiga, i grossa partida suburbana de València. «Pertanyen al te. mun. de València --- la sé-

quia de *Rovella*, que rega les hortes --- de Russafa, Montolivet i Natzaret» (SGuarner, *Po. Val. parlen* III, 43). «És una de les 7 séquies del Túria a l'Horta de Val.» (Beut, *Supl. Lit. de Levante*, 27-1-1956). Notícies recollides en els suburbis per J. Giner M. 1956: «La pda. de *Rovella* és la 1.^a eixint cap al Sud, abans de la pda. del Pou, a l'esq. del camí d'en Cortes, la séquia de *řobéla*. A l'esq. de la carrera d'en Cortes reguen d'eixa séquia, que es dividix en 5 braços o files, que són ---; entra a la ciutat pel camí de Quart, i la seua aigua mesclada amb la del Túria i de les clavegueres va pel Vall».

SSivera, sense donar-ne cites amb el nom, creu (p. 229) que era una de les «séquies que Jaume I va donar a la ciutat» l'a. 1239, entre elles la de Favara; en el *Rept.*, però, només veig *Favara* (p. 269). En parla també l'opuscle «Refranes y avisos por vía de consejos hechos por uno de Morella»; i Mtz. Aloy (*GGRV* I, 294, 389, 829 i n. 483, 469 etc.), segons el qual no hi ha menció més antiga que la de 1674.

Però en realitat ho és més, i valuós, el passatge del *Spill* de Jaume Roig: «Aquell covent, / qui 'n temps passat / fon començat / --- en lo camp ras / deya-s *Rovella*: / ara s'apella / y se nomena / La Magdalena» (v. 7319).

ETIM. Ell ens en dóna la clau: de *rubú^c él-Lab* 'els magnífics estatges, o barris, o camps de conreu', «superlatiu islàmic» de *rubú^c*, plural de l'àr. *rab^c*, que *RMA* tradueix «hospicium» (104) i feia *rubú^c* en pl.: ha estat mot molt estès en l'àrab medieval i magrebí en diverses accepcions semblants, entorn de la idea de «quartier», en particular: «quartier d'une ville», en Abenhayan i en Abdelwáhid, d'on «demeure» que ja el troba en algun dicc. clàssic (Freytag), i d'aquí especialment la idea d'alberg, que és el que devia entendre *RMA*; d'altra banda també «pièce de terre labourable» en el *Qartas*, en Abenbatuta, i en moltíssimes fonts de l'àrab de Sicília (Dozy, *Suppl.* I, 503).

També s'hauria pogut pensar en el singular *rub^c* que significa 'quarta part' (de moltes coses); en *RMA* «quadran»; «*robá^c* cuartal: medida, cuarta parte de la cosa» (*PAlc.*, 161a34, b3). Però el més fundat, sobretot reparant en l'explicació de Jaume Roig, és que es tracti de *rubú^c él-Lab* 'els albergs divins, albergs de Déu', i que aqueix recés de dones madalenes o repenedides es vagi construir allà on els moros tenien uns *rubú^c* d'Allah, i on els nostres capellans procuraren obliterar el regust morisc, reemplaçant-ho per un convent de dones pecadores, tornades monges.

La *-b-* de l'àrab, canviada en *v*, el mateix que en el nostre mot comú *rova* 'quarta part d'un quintar'. Però d'altra banda s'ha mantingut com *-b-* en un homònim: *La řobéla*, pda. del te. de la Vila Joiosa (xxxv, 119.17).

Rovera, V. *Rovira* *Rovescall*, V. *Ruscall* i ape. a *Corruscles*, cf. *Armenrodes*